

Glasskabet

Den rige handelsmand Mr. Seyfert i London var bleven enkemand. Han var en særting og lidet yndet, da han gjaldt for en kold egoist og hjerteløs pengemand, der ingen andre menneskelige pligter erkendte end punktlig opfyldelse af, hvad der var lov og ret i landet. Han var kun nogle og tredive år; hans rolige, uforanderlige ansigt var som udhugget af sten. Han var udelukkende forretningsmand og påstod med en slags stolthed, at alt, hvad man kalder fantasi og følelse, var en forskruelse og sygelighed, som var fremmed for hans gode, sunde natur. Hans ægteskab var ufrugtbart og havde kun været lidet lykkeligt. Den afdøde Fru Seyfert havde været en udmærket smuk brunette, med et heftigt, næsten sydlandsk temperament. Modsætningen mellem hendes lidenskabelighed og hendes ægtemands kulde havde ofte givet anledning til huslige optrin, der dog kun var enetaler, medens manden altid ved slige udbrud iagttog den ligegyldigste tavshed. Ved sit ægteskab havde grosserereren, der tillige var juvelér, erhvervet sin store formue; men ved ægteskabskontrakten var det på det nøjagtigste fastsat, at, hvis hans hustru døde uden livsarvinger, skulle hendes hele medbragte formue, med renter og renters renter, udbetales til hendes slægtninge, fra den dag og time, hun var begravet.

Uagtet denne ægteskabskontraktens bestemmelse, forblev dog Mr. Seyfert, til stor ærgrelse for hans afdøde kones familie, i lovgyldig besiddelse af den hele formue. Han erklærede nemlig, at han havde elsket sin ømme ægtefælle så højt, at han aldrig ville afse hendes legeme; — han lod hende ikke begrave, men lod hendes balsamerede og sminkede lig i en glimrende dragt med kostbare prydelser og smykker opstille i et glasskab i sit sovekammer, lige overfor vinduet, hvorfra enhver forbigående kunne se det

om dagen og undertiden om aftenen i månelys. Det kom til retssag med den afdødes slægtninge; men ifølge den ordrette lovforklaring vandt Mr. Seyfert processen. Han beholdt virkelig liget i sit sovekammer. Hver aften, når han gik til sengs, trak han kun et grønt gardin for glasskabet – og sov roligt.

Fra det øjeblik, liget stod i glasskabet, syntes imidlertid lykken at have forladt huset. Det gik tilbage med handelen; flere kostbare forsendelser med amerikanske skibe forliste, og vigtige spekulationer med spanske bankobligationer mislykkedes. Der kom idelig sygdom i huset blandt tjenerskabet, og ingen syntes at kunne leve der, uden Mr. Seyfert selv, der havde et urokkeligt helbred; men hans stenhårde ansigt bar nu præg af mørk trods. Processen havde kostet ham meget, og ved en række uheldige spekulationer led han på et eneste år så store tab, at han mistede sin kredit, og alle fordringer på huset på én gang strømmede ind. Det var netop årsdagen efter konens død, at han, efter en afregning med sin bogholder, erfarede hele sin mislige stilling og at han fra en millionær ville være bragt til betlerstaven og til gældsfængslet, hvis han ikke inden næste morgen kunne tilvejebringe en sum af 40.000 pund sterling.

Hans ansigt blev dog uforandret ved denne opdagelse. Med et koldt hoverende nik gik han til sit sovekammer. I sin balsamerede kones ligdragt havde han anbragt diamanter til en værdi af 50.000 pund. Denne skat, som han, tvært imod sine kloge købmandsprincipper, et helt år havde ladet henstå i glasskabet som en død kapital, tænkte han nu at gribe til, og – da han denne nat temmelig sent gik til sit sovekammer, drog han ikke, som sædvanlig, gardinet for glasskabet, men satte lampen på bordet og åbnede glasskabet, for at fratage liget de kostbare prydelser, der nu var hans eneste redning. I ligets øjenhuler havde han ladet indsætte kostbare safirer; i deres sted syntes nu dog, til hans forbavselse, et par matte glasøjne at stirre ud på ham; og diamanterne, som han hver aften i et helt år troede at have set, kunne han ikke opdage. I den skarpe lysning fra lampen var det ham, som de døde glasøjne pludselig luede og lo hånligt ad ham – og han trådte tilbage med en uvilkårlig gru. Tanken om, at en utro betjent, som han samme dag havde jaget af sin tjeneste kunne have plyndret liget, blandede sig med en pludselig rædsel for den døde – en følelse, hvorfor han hidtil syntes at have været aldeles fri. Forestillingen om det umådelige tab, der nu ville bringe ham i gældsfængslet næste morgen, overvandt dog hin gru for den døde. Med en næsten krampagtig kraftanstrengelse rev han liget ud af glasskabet for at undersøge det ved lampen og lede efter sin skat; men jo mere han tumlede med liget, jo mere forvirrede sig hans tanker. – Ethvert sandt og

gribende ord, hans ulykkelige kone havde sagt ham, men som han iskold havde ladet fare sig forbi uden at svare, tonede nu bebrejdende for hans sjæl med den afdødes røst; han troede, virkelig at høre hendes stemme, og han syntes, den døde blå læber bevægede sig. – Formasteligheden i hans hykleriske og svigefulde behandling af liget, hvorved han bedrog hendes frænder og berøvede hendes jordiske levninger den gravens fred, de fleste mennesker sætter så høj pris på, syntes første gang at få skikkelse i hans bevidsthed. ”Ja, du har ret!” – mumlede han – ”jeg var intet menneske – jeg var en stenmand – jeg var et uhyre – jeg elskede intet uden mig selv og dine rigdomme – men hvor er de? Hvor er diamanterne, jeg lod dig prunke¹ med i døden? – Den glans og ære ville jeg dog unde dig – der skulle du stå i pant for min lykke – ha, min lykke – den tog du med dig til den fordømte ånde verden, du ville skræmme mig med – og diamanterne tog du med! – Nej, dem har en tyv frataget dig – hvi skræmte du ham ikke med dine ildøjne? – Hvi hviskede du ikke til ham, som nu til mig, om den evige fordømmelse? – Ha, ti! ti! – Slip mig! – Du kvæler mig!” – Det var ham, som den døde klemte sine arme om hans hals og lo forfærdeligt. Han tumlede bevidstløs om på gulvet. – Liget faldt ovenpå ham. I denne stilling fandtes han om morgenen, endnu levende, men – vanvittig. Tabet af hans skat og hans rædsel for den døde var i én og tyve år hans eneste tanke. Nattescenen med liget, som ingen havde været vidne til, gentog han bestandig i sit vanvid. Deraf erfarede man først, hvad der var sket, og hvad han havde troet at høre og se i hans natlige tumlen med liget. Diamanterne fandtes aldrig. Millionæren, Mr. Seyfert, døde som fattiglem i et hospital for vanvittige i London.

¹ ☺: smykke